СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „РАЗУЗНАВАНЕ“

№	**Дата и начин на постъпване на становището** (официално, по ел. поща, чрез Портала за обществени консултации и т.н.)	**Име на лице/наименование ЮЛ**	**Декларирани данни дали лицето действа от свое име или защитава позиция от името на друго лице/група лица**	**Предложения и становища**	**Приети/ неприети**	**Мотиви**
1.	10.09.2026 г., чрез Портала за обществени консултации	Даниел Топалов	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	1. Новата ал. 3 на чл. 14 урежда продължаване на пълномощията без краен срок и без задължение за Министерския съвет, макар че именно закъснението на МС породи казуса от юни 2026 г. Разпоредба: § 5, т. 1 (чл. 14 – разпоредбата за избора и срока на пълномощията на председателя). Проектът гласи: „(3) Председателят изпълнява пълномощията си и след изтичане на срока, за който е избран, до избирането на следващия председател." Оценката на въздействието (проблем 2) признава, че при изтичането на мандата през юни 2026 г. е приложен по аналогия институтът на заместването. Публично известните дати показват		Предложение 1 не се приема, защото удължаването на мандата на председателя, дължащо се на несвоевременно изпълнение на функцията на Министерския съвет за предлагане на председател и/или на забавата на Народното събрание за избор на председател не може да бъде обвързано с предварително зададен срок от три месеца. При изтичането на срока от три месеца и липса на избран председател фактическото

				причината: мандатът изтече на 17.06.2026 г., Министерският съвет прие предложението си едва на 10.06.2026 г., а Народното събрание избра председател на 08.07.2026 г. Проектът лекува последицата, но не и причината. Конституционният съд приема, че продължаването на функциите след изтичане на мандата е „несъщинско удължаване", допустимо само като изключение и при търсене на баланс с принципа на мандатността (Решение № 12 от 27.09.2022 г. по к.д. № 7/2022 г.; Тълкувателно решение № 13 от 15.12.2010 г. по к.д. № 12/2010 г.). Текст без краен срок превръща изключението в правило и оставя изцяло на бездействието на два органа колко дълго ще трае мандат, определен от закона на 5 години. Законът вече съдържа готов резервен механизъм – чл. 16, ал. 4 (заместник-председател, определен от МС) – към който проектът не препраща. Предложение № 1. В § 5, т. 1 текстът на ал. 3 се изменя така: „(3) Председателят изпълнява пълномощията си и след изтичане на срока, за който е избран, до избирането на следващия	Предложение 1 не се приема	положение ще бъде същото, както при изтичането на мандата от пет години, т.е. ще има председател, който може да продължи да изпълнява правомощията си, но законът ще остави вакантна длъжността му и ще прехвърли неоснователно пълномощията му на заместник-председател. Практически е възможно в периода на прекратени пълномощия на председател и липса на избор на следващ председател да липсват заместник-председатели, които да поемат изпълнението на пълномощията му. И в този случай Агенцията остава без ръководен орган. По предложение 2- условията и редът за дейността, включително и сроковете, за изпълнението на функциите на Министерския съвет

				председател, но за не повече от три месеца. След изтичането на този срок се прилага чл. 16, ал. 4." Предложение № 2. В § 5 се създава нова т. 2, а досегашната т. 2 става т. 3: „2. Създава се ал. 4: „(4) Министерският съвет внася в Народното събрание предложението за избор на председател не по-късно от два месеца преди изтичането на срока по ал. 1.", а в досегашната т. 2 думите „Досегашната ал. 3 става ал. 4" се заменят с „Досегашната ал. 3 става ал. 5".	Предложение 2 не се приема	и на Народното събрание се уреждат в съответните за тези органи устройствени правила- Устройствен правилник на Министерски съвет и неговата администрация и Правилник за организацията и дейността на Народното събрание. Неправилна законодателна техника ще представлява методът, позволяващ извън тези нормативни актове да се регламентират срокове за изпълнение на правомощията на тези два органа, от последователното изпълнение на които зависи своевременният избор на председател на Агенцията.
				2. § 9 премества правилата за проверките на инспектора от акт на Министерския съвет към акт на председателя, а мотивът за това е фактически неверен		Актът на председателя е с вътрешноведомствен характер- засяга само лица и дейности в обхвата на Агенцията

				Разпоредба: § 9 (чл. 24 – разпоредбата за организацията и реда за проверките на инспектора). Действащият чл. 24 възлага организацията, видовете проверки и реда за извършването им на акт на Министерския съвет. Проектът ги възлага на акт на председателя на Агенцията – т.е. на органа, чиято дейност инспекторът контролира (чл. 21, ал. 1, т. 1 – „заповедите на председателя"). Мотивите (т. 9) обосновават това с „аналогията с инспекторите в държавната администрация, дейността на които е уредена във вътрешни правила на съответното ведомство". Това не е вярно: дейността на инспекторатите по чл. 46 от Закона за администрацията се урежда с Наредба за структурата и минималната численост на инспекторатите, реда и начина за осъществяване на дейността им и взаимодействието със специализираните контролни органи – акт на Министерския съвет, не вътрешни правила. Аналогията води до обратния извод. Законът изрично изгражда инспектора като фигура с външна котва: назначава го министър-председателят (чл. 20, ал. 1), пред		и е недопустимо висшестоящ административен орган - в случая министър-председателя - да участва в съгласувателна процедура по приемане на акта. Предложението е обосновано неправилно - чрез погрешно позоваване на Наредбата за структурата и минималната численост за инспекторите, реда и начина за осъществяване на дейността им и взаимодействието със специализираните контролни органи, защото в нейния чл. 9, ал. 3 има изрична делегация към вътрешноведомствен акт.

				него инспекторът докладва при спрени проверки (чл. 22, ал. 2) и му представя годишен доклад (чл. 23, ал. 2). Редът за проверките, определен само от председателя, изпразва тази котва. Основание: чл. 28, ал. 2, т. 1 ЗНА – мотивите трябва да съдържат действителните причини; чл. 26, ал. 1 ЗНА – принцип на обоснованост. Предложение № 3. В § 9 текстът на чл. 24 се изменя така: „Чл. 24. Организацията на дейността и видовете проверки на инспектора, както и условията и редът за извършването им се определят с акт на председателя на Агенцията, съгласуван с министър-председателя."	Предложение 3 не се приема	
				3. § 12 разширява прикрития достъп до фондовете на БНБ, НАП и НОИ, без съвместните актове по ал. 3 да са задължени да осигуряват проследимост на всяко ползване Разпоредба: § 12, т. 2 (чл. 32, ал. 3 – разпоредбата за реда на достъпа до информационни фондове). Новата ал. 2 добавя три фонда, съдържащи данни за практически всички граждани (банкови, данъчни и осигурителни), при достъп „по начин,		Предложение 4 се приема със следната редакция на чл. 32, ал. 3 и със съответно изменение и допълнение на мотиви към нея: „актове, в които се регламентира отчетността и контролът на осъществения достъп“.

				непозволяващ разкриване на интереса на Агенцията". Ал. 3 казва само, че достъпът „се урежда с актове". Нищо в закона не изисква тези актове да предвиждат запис кой, кога и на какво основание е ползвал информацията, а без такъв запис контролът по чл. 21, ал. 1, т. 9 („спазването на основните права и свободи на човека") няма върху какво да стъпи. Основание: чл. 8 ЕКПЧ и практиката на ЕСПЧ, според която тайният достъп до данни е допустим само при закон, който предвижда гаранции срещу злоупотреба, включително последващ контрол (*Roman Zakharov срещу Русия* [ГК], жалба № 47143/06, § 231; *Екимджиев и други срещу България*, жалба № 70078/12, 11.01.2022 г. – констатирана липса на такива гаранции в българската уредба на достъпа до задържани данни); чл. 32 от Конституцията; чл. 4, т. 2 ЗДАР. Предложението не разкрива интереса на Агенцията – записът остава вътре в нея. Предложение № 4. В § 12, т. 2 се изменя така: „2. Алинея 3 се изменя така: „(3) Достъпът по ал. 2 се	Предложение 4 се приема	

				урежда със съвместни актове, които определят и реда за регистриране на всяко ползване на информация и за последващ контрол по чл. 21, ал. 1, т. 9."" Предложение № 5. В раздел 3 „Заинтересовани страни" на частичната предварителна оценка на въздействието след т. 5 се създава нова т. 6, а досегашните т. 6 и 7 стават т. 7 и 8: „6. Физическите лица, чиито данни се съдържат в информационните фондове по чл. 32, ал. 2 от ЗДАР."	Предложение 5 не се приема	По Предложение 5: По силата на действащата нормативна уредба Агенцията има право и получава информация и данни, необходими за дейността й, включително и от ведомствата, които са обект на предложението и е необходимо да се усъвършенства регламентацията на начините и мерките при упражняване на това съществуващо право, а не на новосъздадено правомощие. С разпоредбата не се изключва прилагането на нормите, свързани със защита на личните данни и със защита на класифицираната информация и тези норми се прилагат на общо основание. Проекто - текстът не разширява въпросния достъп нито по обем и качество на информацията и

						данните, нито като брой субекти, от които Агенцията ги изисква.
				4. Новата ал. 5 на чл. 80 забранява напускане по искане на служителя „до приключване на производството" без краен срок Разпоредба: § 30 (чл. 80 – разпоредбата за сроковете за налагане на дисциплинарни наказания). Целта – да не се избяга от дисциплинарно уволнение чрез подаване на предизвестие – е легитимна. Но производството няма законов срок за приключване, а новата ал. 4 обвързва началото на двумесечния срок със събитие, зависещо изцяло от органа („запознаване с резултатите от проверката"). Служител може да бъде държан в правоотношението неопределено време. Законът вече съдържа естествената граница: след изтичане на сроковете по ал. 1 наказание не може да се наложи, следователно и забраната за напускане губи предмет. Основание: чл. 9, ал. 1 ЗНА (определеност); чл. 48, ал. 1 от Конституцията. Предложение № 6. В § 30	Предложение 6 не се приема	Предложение 6 не се приема, защото дисциплинарното производство не може да бъде образувано, а образуваното производство следва да бъде прекратено при изтичане на сроковете по ал. 1 на общо основание и новопредложената ал. 5 не предвижда изключения.

				текстът на ал. 5 се изменя така: „(5) При образувано дисциплинарно производство за нарушение по чл. 82, ал. 1 служебното правоотношение с държавния служител не може да бъде прекратено по негово искане до приключване на производството, но не по-късно от изтичането на сроковете по ал. 1."		
				5. Новата т. 16 на чл. 101, ал. 1 допуска уволнение по невлязло в сила решение на ТЕЛК и без предлагане на друга длъжност Разпоредба: § 33, т. 1, б. „д" (чл. 101, ал. 1, т. 16 – новото основание за прекратяване по здравословни причини). Текстът прекратява правоотношението „въз основа на решение на териториална експертна лекарска комисия". Решенията на ТЕЛК подлежат на обжалване пред НЕЛК, а нейните – пред административен съд (чл. 112 от Закона за здравето). Прекратяване по обжалвано решение, което после бъде отменено, поражда спор за възстановяване и обезщетение по чл. 110 ЗДАР – риск, който оценката на		

				въздействието (раздел 6.5) декларира като несъществуващ. Освен това чл. 101, ал. 3 изисква предлагане на друга длъжност само при съкращаване и при несъвместимост, но не и при здравословни противопоказания, които по дефиниция могат да се отнасят до конкретната длъжност, а не до службата изобщо. Основание: чл. 5 от Директива 2000/78/ЕО (разумни улеснения за лица с увреждания; директивата обхваща публичния сектор по чл. 3, § 1, а изключението по чл. 3, § 4 е само за въоръжените сили); чл. 16 от Закона за защита от дискриминация; аналогично чл. 325, ал. 1, т. 9 от Кодекса на труда. Предложение № 7. В § 33, т. 1, б. „д" в текста на т. 16 думите „въз основа на решение на териториална експертна лекарска комисия" се заменят с „въз основа на влязло в сила решение на териториална експертна лекарска комисия или на Националната експертна лекарска комисия". Предложение № 8. В § 33 се създава нова т. 2, а досегашната т. 2 става т. 3:	Предложение 7 се приема Предложение 8 не се приема	По Предложение 7 . текстът на т. 16 е променен съгласно предложението По предложение 8 не се приема, защото предложението няма връзка и е неотносимо към

				„2. В ал. 3 след думите „във връзка с чл. 42, ал. 3, т. 1" се добавя „и т. 16"." Предложение № 9. Създава се нов § 33а: „§ 33а. В чл. 108, ал. 3 и 4 след думите „чл. 101, ал. 1, т. 4" се добавя „и т. 16"." Основание: двете здравословни основания (т. 4 – негодност, т. 16 – болест по ТЕЛК) са еднакви по естество; без допълнението в чл. 108 служител, освободен по т. 16, губи минималното обезщетение, което същият закон гарантира при освобождаване по т. 4, без вносителят да е посочил причина за разликата.	Предложение 9 не се приема	законопроекта. Предложение 9 е необосновано, защото чл. 108, ал. 3 от ЗДАР се отнася само за случаите за медицинска и психологическа непригодност установена при условията на чл. 44, ал. 5 и 6 от ЗДАР .
				6. Мотивите обосновават „заличаване" на чл. 101, ал. 4, а проектът я изменя с ново съдържание, което отнема запазването на ранга Разпоредба: § 33, т. 2 (чл. 101, ал. 4 – разпоредбата за ранга при следващо назначаване). Мотивите (второто т. 33.5 – номерът е дублиран) гласят: „предложеното заличаване на ал. 4 е свързано с практическата неприложимост на разпоредбата – ако		Предложение 10 е бланкетно и не допринася за изясняване или допълване на първоначалните мотиви, които са напълно достатъчни и ясни.

				служителят е бил на ръководна длъжност е почти невъзможно да се назначи отново на такава длъжност". Проектът обаче не заличава ал. 4, а я заменя: вместо „запазват притежавания ранг" – „се присъжда ранг съобразно професионалния му опит и придобития стаж". Мотивът говори за длъжности, разпоредбата – за рангове. Реалната промяна (загуба на гарантирания ранг при повторно назначаване) остава без нито дума мотиви. Основание: чл. 28, ал. 2, т. 1 и ал. 4 ЗНА. Предложение № 10. В мотивите второто т. 33.5 се заменя със следния текст: „33.6. Изменението на чл. 101, ал. 4 заменя запазването на притежавания ранг при следващо назначаване с присъждане на ранг съобразно професионалния опит и придобития стаж в Агенцията, тъй като [причина]."	Предложение 10 не се приема	
				7. § 34 отнема едномесечното предизвестие за всички хипотези на чл. 101, ал. 1, т. 9, включително за най-ниска атестационна оценка и за „неефективност" Разпоредба: § 34 (чл. 103 – разпоредбата за прекратяване с и без		По Предложение 11: При най-ниска атестационна оценка-лошо изпълнение- е нелогично служителят да продължи да изпълнява лошо задълженията си още

				предизвестие). Мотивите (т. 34) обосновават отпадането на предизвестието с „обективна невъзможност служителят да изпълнява задълженията си" – аргумент, който е верен за б. „а" (лишаване от свобода), б. „в" (отнет достъп) и б. „г" (несъвместимост), но не и за б. „б" (най-ниска оценка при атестиране) и б. „д" (неефективност на прикритие), при които служителят физически и правно може да работи. За тези две хипотези отпадането на предизвестието – заедно с обезщетението за неспазен срок – няма мотив. Предложение № 11. В § 34: т. 1 се изменя така: „1. В ал. 1 думите „по чл. 101, ал. 1, т. 2, 3, 7 и 9" се заменят с „по чл. 101, ал. 1, т. 2, 3, 7 и т. 9, букви „б" и „д".""; т. 2 се изменя така: „2. В ал. 2 думите „чл. 101, ал. 1, т. 9, буква „в", т. 11, 14 и 15" се заменят с „чл. 101, ал. 1, т. 9, букви „а", „в" и „г", т. 11, 14 и 15"."	Предложение 11 не се приема	един месец. При неефективно изпълнение на задълженията на прикритие също е необосновано служителят да продължи да изпълнява допълнително с един месец задълженията си - при липса на резултати от дейността на прикритие и на още по- силно основание той не може да остане на длъжността си, ако по някаква причина е отпаднала необходимостта от заеманата длъжност на прикритие.
				8. § 38, т. 2 оставя срока за декларациите на служителите на прикритие изцяло на ведомствен акт, без законова горна граница		По Предложение 12: Бележката е отразена в съответния проекто-текст

				Разпоредба: § 38, т. 2 (§ 2, ал. 2 от допълнителните разпоредби на ЗПК – редът за деклариране от служители на службите за сигурност). Отлагането е оправдано, докато служителят е на прикритие извън страната. Но текстът позволява ведомственият акт да определи и срок след завръщането без каквато и да е граница, при положение че за всички останали задължени лица законът фиксира един месец (чл. 62, ал. 1 и чл. 64, ал. 1 ЗПК). Основание: чл. 9, ал. 1 ЗНА; чл. 4, т. 2 ЗПК (повишена отговорност на лицата, заемащи публични длъжности). Предложение № 12. В § 38, т. 2 текстът на второто изречение се допълва накрая с думите „, като декларациите се подават не по-късно от един месец след завръщането на служителя в страната".	Предложение 12 се приема	

				9. Мотивите и оценката на въздействието невярно обявяват правото на ЕС за неотносимо, а рисковете – за несъществуващи Разпоредба: раздел VI от мотивите; раздели 6.5 и 7 от частичната предварителна оценка на въздействието. Раздел VI гласи: „актове от правото на ЕС са неотносими към нея". Проектът въвежда две нови основания за прекратяване по здравословни причини (т. 5 по-горе) – материя, обхваната от Директива 2000/78/ЕО. Раздел 6.5 „Потенциални рискове" съдържа „Няма", въпреки че формулярът изрично изисква посочване на риска от съдебни спорове, а новите основания за прекратяване го създават. Раздел 7 „Консултации" е оставен с многоточия. Основание: чл. 28, ал. 2, т. 5 ЗНА; чл. 20 ЗНА. Предложение № 13. В раздел VI от мотивите изречението „Материята е предмет на законодателно уреждане от националното право и актове от правото на ЕС са неотносими към нея." се заменя с: „Разпоредбите на § 33 относно	Предложение 13 не се приема	По Предложение 13: Директива 2000/78/ЕО е транспонирана в националното законодателство в Закона за защита от дискриминация. В чл. 5 от Директивата и Закона за защита от дискриминация се уреждат обществените отношения, свързани със защитата на работници и служители при работодатели, които допускат трудови или други правоотношения с лица с увреждания. Държавна

				прекратяването на служебното правоотношение по здравословни причини попадат в приложното поле на Директива 2000/78/ЕО и са съобразени с чл. 5 от нея. Останалите разпоредби на законопроекта не са свързани с правото на Европейския съюз." Предложение № 14. В раздел 6.5 на частичната предварителна оценка на въздействието думата „Няма" се заменя с: „Новите основания за прекратяване на служебното правоотношение по чл. 101, ал. 1, т. 4 и 16 създават риск от съдебни спорове по чл. 106, ал. 3 от ЗДАР, който се ограничава чрез изискването решенията на медицинските органи да са влезли в сила."	Предложение 14 не се приема	агенция „Разузнаване“ е обвързана като работодател със законови изисквания, изключващи определени увреждания или трайни заболявания. Нещо повече- законовите изисквания за постъпване на държавна служба в Агенцията изключват не само трайните заболявания и увреждания, но и определени физически и психо-физиологични качества, които изобщо са извън предмета на Закона за защита от дискриминация, съответно от

						посочената директива. Предложение 14 не се приема, защото рискът от съдебни спорове е общовалиден за всички основания за прекратяване, не представлява специален риск в случая и при добросъвестно прилагане на правните норми повдигането на съдебен спор и търсенето на съдебна защита не може да бъде разглеждано като рискова дейност.
				10. Технически и редакционни бележки Предложение № 15. В § 15, т. 2 думите „включинелно са" се заменят с „включително са". Изменителната разпоредба указва да се търси думата „включинелно", която не съществува в чл. 44, ал. 2 ЗДАР, поради което в този вид е неизпълнима при	Предложение 15 се приема	По Предложение 15: Техническата грешка е коригирана

				обнародване. Предложение № 16. В § 1 думите „Чл. 3, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:" се заменят с „В чл. 3 ал. 1 се изменя така:". Разпоредбата обявява „изменения и допълнения", а излага нов пълен текст на алинеята. Предложение № 17. В § 38 в текста преди т. 1 думите „В Закона за противодействие на корупцията сред лицата, заемащи публични длъжности, се правят" се заменят с „В Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности (обн., ДВ, бр. 51 от 2026 г.), се правят". Официалното наименование на закона е „сред лица" (така е и в § 16 на самия проект), а за разлика от § 37 липсва обозначение на обнародването. Предложение № 18. Да се поправят правописните грешки в нормативния текст: § 4 „добявя" → „добавя"; § 5 „пълономощията" → „пълномощията"; § 10 „измененя" → „изменя"; § 14 „изменеия" → „изменения"; § 30 „дисципланарното" → „дисциплинарното" и „дисициплинарно" → „дисциплинарно"; § 32 „Създава" →	Предложение 16 не се приема Предложение 17 се приема Предложение 18 се приема	По Предложение 16: Предложеният текст е равностоен на първоначалния проект и е нецелесъобразно отразяването му. По Предложение 17: Техническата грешка е коригирана. По Предложение 18: Техническите грешки са коригирани.

				„Създава"; § 35 „допълния" → „допълнения"; § 16 „В чл. 47 се алинеи 1, 2, 3 и 4 се изменят" → „В чл. 47 алинеи 1, 2, 3 и 4 се изменят"; в § 14, т. 2 текстът на новата ал. 6 да се затвори с кавички и точка; в § 5, т. 2 точката и запетаята в края да се замени с точка.		
2.			☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	1.		
				2.		
				3.		
3.			☐ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	1.		
				2.		
				3.		
…			☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ….	1.		
				2.		